צם א מיי׳ פ״א מהלי ביאת מקדש הלי א

סמג לאון סימן ש: ק ב מיי׳ שם הלי ח: ג מיי׳ פ״ד מהלי

ג מיי׳ פ״ד מהלי שבועות הלי א סמג

לאוין רמא:

ב ד מיי שם פ״ח הלכה

ע. ג ה מיי׳ שם ופ״ט מהלי שגגות הלי ז ופ״ד מהלי

פה"מ הלי כב:

קפושו הכם או ה ז מיי עם הלכה ט: ז ח ט מיי עם הלי יו ז י מיי עם הלי יו: ח כ מיי עם הלי יב:

מ ל מ מיי׳ שם הל יג: ינס ע מיי׳ שם פ״ח

כלכה ג:

הלכה ג:
יא פ מיי שם הלי ח:
יב צ מיי שם הלי ד:
יג ק מיי שם הלי 5:
יד ר מיי שם הלי ד:
יד ר מיי שם הלי ד:

יו ר מייי שם הכי ד: מור ש מייי שם הלי ב: מור ת מייי שם הלי א:

רבינו חננאל

כלומר לא חלק בזה ל)

ר' מאיר. עצמו שנאמר השמר לך ושמור נפשך

מאד ואמרינן כל מקום

שנאמר השמר פז ואל

שנאמו וושמו פן ואל אינו אלא לא תעשה. חברו דכתיב לא תקלל

חרש: המקלל אביו ואמו

פליג עליה ואמר בנקבו

ול"ל והתניאן ב) סנהדרין כב: פג. [תענית יז:ו. ג) לעיל לא:. ד) ובסדר המשנה ל"גן, ה) ולעיל לב.ן, ו) ב"ק קו., ו) ואמרו לו כל"ל, ה) [לקמן לח.], ע) [נדרים סו. פו: קדושין מד. מו.], י) לעיל כג:, כתובות מב. ןעי׳ תוספות לקמן לח. ד"ה אנסח], () [לעילכח:], מ) רש"למ"ז, גי׳ רש״ל דלא איתמר בלא תיפוך, **ס**) במ"א נוסף: מפי עלמו, ע) [רש"ש מח"ו],

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד״ה ושאני וכו׳ דלא אתמר בלא תיפוך: (ב) תום' ל"ה ה"ג וכו' ואט (ג') בא"ר (ג') בא"ר (ג') בא"ר גכי נדר דלית ניה: (ד) בא"ד וכן נמי גכי לא

גליון הש"ם

גמ' דאיסורא דאית ביה מסונא הוא. עיי לעיל דף לג ע"ב וכחוק' שם ד"ה

מוסף רש"י

אלו שבמיתה. נידי שמים נמסכת סנהדרין באלו הן הנשרפין (תעני יו:). שתויי יין. במיח דכתיב יין ושכר אל תשת בבואכם אל אהל מועד ולא תמותו, דהיינו מיתה בידי שמים מדלא כתיב יומת ופרועי שם). ופרועי ראש. ששימשו פרועי ראש, שעברו עליהס יותר משלשים יום שלח גלחו לחשם (סנהדרין פג.). הדרן עלך שבועת

העדות העדות חייב על כל אחת ואחת. חומש ואשס (ב"ק אינו חייב עד שיאמר לכל חינו חייב עד שיחמר לכל אחד ואחד שבועה לא לך ונמלא בכולן לשקר, אבל אמר שבועה לא לך ולא לך אינו חייב אלא אחת (נדרים אינו חייב אלא אחת (נדרים סו.). אנסת ופיתית. או פיסית (כתובות מב.). ואמר אמן חייב. קרן וחומש ואשם אם הודה אחרי כו, וזהו אשם גזילות נשם). שאינו משלם קנס על פי עצמו. אלא על פי עדים, וכיון דאילו אודי ליה קמן כשתבעו הוה מיפטר, כי כפריה נמי אין זו שבועת כפירת ממון (שם). מייילת בושת ופגם. משדם בושת ופגם. דממונא הוא ואשתכח דממונא כפריה, ולקמן מפרש טעמא דרבנן דקא סברי סתם טוען אנסת לא מבעו אלא בושת ופגם ולא שבע זה על כפירת קנס

דכתיב (ויקרא י) יין ושכר אל תשת ולא תמותו הא אם תשתו בבואכם אל אהל מועד תמותו: פרועי ראש. נפקא לן (סנהדרין שם) מדאיתקש לשתויי יין בספר יחזקאל (מד): והחנן אלו שבמיחה. ולא פליג

אים עליה: ה״ג אלא לעולם איפוד וכי לים ליה בממונה. כלומר אלא כי מפכת לה לא תימא אפילו באיסורא לית ליה אלא ודאי אית ליה ומשום הכי ליכא פלוגתא גבי שתויי יין: ושאני סוטה דאיסורא דאים כיה ממונה הוה. גביית כתובתה ושבועה דמתני' נמי ע"י ממון באה הלכך ר"מ פוטר כדאפכינן ובלאו איפוך ליכא לתרוצה דא"כ לר"מ שבועה דמתניתין איסורא גרידתא היא דע"כ בהכי אילטריך לן לאוקמיה מי (והוא השבעת עד אחד שאינו בא לממון) ואי רבנן פטרי בה אלמא לית להו מכלל לאו אתה שומע הן אפילו באיסורא גרידתא א״כ שתויי יין דבמיתה לרבנן מנא להו וכן מצאתי לשון בבלי בספרים ישנים (א) י לא איתמר לא תיפוך משום קושיא דשתויי יין לרבנן:

הדרן עלך שבועת העדות

שבועת הפקדון. באנשים ובנשים

כו'. איידי דתנא בשבועת העדות ולעיל ל.ז באנשים ולא בנשים כו' תננהו נמי לכולהו: בקרובים. שבעל הפקדון קרוב לזה שהפקדון אללו: בפני ב"ד ושלה בפני ב"ד של. חם מפיו נשבע שהוליא שבועה מפיו או שענה אמן אחר שבועה ואח"כ הודה חייב קרבן דכתיב (ויקרא ה) וכחש בעמיתו כל דהו: ומפי אחרים. שלא ענה אמן כגון משביעני עליך שתחזיר לי פקדוני ואמר אין לך בידי אינו חייב עד שיכפור בב"ד משום דמושבע מפי אחרים בפקדון לא כתיב ומשבועת העדות גמרינן ליה וסבירא ליה לר"מ דון מינה ומינה והתם בב"ד כדפרישנא בפירקין לעיל (דף לא.): וחל"א כו'. דסבירי להו דון מינה ואוקי באתרה כדפרישנן בפרקין דלעיל (שם): וחייב על זדון שבועה. דלח כתיב בחו ונעלם. זדון השבועה שזכור על הפקדון ויודע שמתחייב על כפירתו קרבן: ועל שגגקה עם זרוו הפקדוו. ששנג בקרבן והזיד בפקדון דיודע דהזיד ש בפקדון וכפר אבל אינו יודע אם חייב עליו קרבן וכו׳: ואינו חייב על שגגתה גרידתה. חם סבור לישבע באמת משום דאנום הוא: בכסף שקלים. הקנוי בשני סלעים דהכי כתיב גבי איל האשם (ויקרא ה) בערכך כסף שקלים: מפני שיכול לחזור ולהודות. אחר כפירה נמלא שבכל שבועה הוא כופרו ממון: שבועה באחרונה. אין לך בידי לא לך ולא לך בשבועה דהשתא קיימא שבועה אכולהו: אפילו אמר חטה ושעורה

ה"ב בקונטרס ור"ח אלא לעולם איפוך ובאיסורא אית ליה שסויי יין. דבמיתה לא שמעינן לה אלא הן מכלל לאו (סנהדרין פג:) ובממונא לית ליה ושאני סוטה דאיסורא דאית ביה ממונא הוא ובספרים היה כתוב לא תיפוך והקשה בקונטרס דלרבנן

שבועת העדות פרק רביעי שבועות

אלא איפוך אפילו באיסורא לית ליה מתקיף

ליה רבינא ובאיסורא לית ליה אלא מעתה

שתויי יין ופרועי ראש דבמיתה הכי נמי דלית

ליה לר"מ מוהתנן יאלו שבמיתה משתויי יין

בופרועי ראש אלא לעולם תיפוך כי לית ליה

בממונא באיסורא אית ליה ושאני סומה

ידאיסורא דאית ביה ממונא הוא:

הדרן עלך שבועת העדות

שבועת יהפקדון נוהגת באנשים ובנשים

ובפסולים בפני בית דין ושלא בפני בית דין

מפי עצמו ומפי אחרים אינו חייב עד שיכפרנו

בב"ד דברי רבי מאיר וחכמים אומרים יבין

מפי עצמו בין מפי אחרים כיון שכפר בו חייב יוחייב על זרון השבועה ועל שגגתה

עם זרון הפקרון ואינו חייב על שגגתה

יגרידתא ומה חייב על זדונה יאשם בכסף

שקלים ישבועת הפקדון כיצד יאמר לו תן

לי פקדוני שיש לי בידך שבועה שאין לך בידי או שאמר לו אין לך בידי משביעך אני ואמר אמן הרי זה חייב יהשביע עליו

חמש פעמים בין בפני בית דין ובין שלא

בפני ב"ד וכפר יחייב על כל אחת ואחת

אמר רבי שמעון מה מעם מפני שיכול לחזור

ולהודות "היו המשה תובעים אותו "אמרו

לו תן לנו פקדון שיש לנו בידך ישבועה

שאין לכם בידי אינו חייב אלא אחת "שבועה

שאין לך בידי ולא לך ולא לך חייב על כל

אחת ואחת ר"א אומר עד שיאמר שבועה

באחרונה ר"ש אומר ייעד שיאמר שבועה

לכל אחד ואחד יתן לי פקדון ותשומת יד

גזל ואבידה שיש לי בידך שבועה שאין לך

ברחוקים ובקרובים בכשרים

משום דבעינן שם המיוחד ואינהו תרומה אבל קשיא לר״ת דבספ״ק נמי אמרינן נודעוע (מדעוע

הדרן עלך שבועת העדות

כתיב ומיניה ילפינן שאר אשמות:

בידי אינו חייב אלא אחת ישבועה שאין לך בידי פקדון ותשומת יד וגזל ואבידה חייב על כל אחת ואחת ילתן לי חמין ושעורין וכוסמין שיש לי בידך שבועה שאין לך בידי אינו חייב אלא אחת שבועה שאין לך בידי חמין ושעורין וכוסמין חייב על כל אחת ואחת רבי מאיר אומר אפילו אמר חמה ושעורה וכוסמת חייב על כל אחת ואחת יאנסת ופיתית את בתי והוא אומר לא אנסתי ולא פיתיתי משביעך אני ואמר אמן חייב רבי שמעון פומר שאינו משלם קנם על פי עצמו אמרו לו "אע"פ שאינו משלם קנם על פי עצמו משלם בשת ופגם על פי עצמו יגנבת את שורי והוא אומר לא גנבתי משביעך אני ואמר אמן חייב יגנבתי אבל לא מבחתי ולא מכרתי משביעך אני ואמר אמן פטור המית שורך את שורי והוא אומר לא המית משביעך אני ואמר אמן חייב קהמית שורך את עבדי והוא אומר לא המית משביעך אני ואמר אמן פטור יאמר לו חבלת בי ועשית בי חבורה והוא אוֹמר לא חבלתי ולא עשיתי בך חבורה משביעך אני ואמר אמן חייב "אמר לו עבדו הפלת את שיני וסימית את עיני והוא אומר לא הפלתי ולא סימיתי משביעך אני ואמר אמן פטור יזה הכלל כל המשלם על פי עצמו חייב ושאינו משלם על פי עצמו פטור: גמ' רב אחא בר הונא ורב שמואל בריה דרבה בר בר חנה ורב יצחק בריה דרב יהודה יתנו שבועות בי רבה פגע בהו רב כהנא אמר

וכוסמת. בגמרא [לקמן לה.] מפרש לה: שאינו משלם קנם על פי עלמו. וכיון דאי אודי לא מיחייב לשלומי כי כפר נמי לאו ממונא קא כפר ליה: אבל משלם בושם ופגם וכו'. הילכך ממונא כפריה. ובגמרא [שם:] מפרש פלוגמייהו: המים שורך אם עבדי. קנסא הוא דמשלם שלשים סלעים אפילו אינו שוה אלא דינר: אמר לו עבדו הפלם אם שיני. קנסא הוא שיוציא את עבדו לחרות בשביל אבר והרי הוא כבהמתו: גבו'

להו

דפטרי מי לית להו דשתויי יין במיתה ונראה לתרץ דהא דפטרי

אאלהים קאי (כ) אע"ג דכבר איפליגו איידי דתנא ר' מאיר מחייב תנא נמי וחכמים פוטרין ואם תאמר התינח סוטה דלית ליה לר"מ מכלל לאו אתה שומע הן משום דאית ביה ממונא אבל אכתי תיקשה מכל הנהו קראי דמייתי פ"ג דקדושין (דף סא:) בשלמא לר"מ היינו דכתיב ואם בחקותי וגו' וכן אם תטיב ואם תאבו ואם לא יתחטא משמע דמלריך ר"מ כפילא אף על גב דליכא אלא איסורא גרידא וי"ל דאם בחקותי ואם תטיב ואם תאבו איכא כמה מצות דאית בהו ממונא והוא יתחטא נמי שייך לענין ממון כגון מטמא דנדרים (דף יג:) גבי נדר (ג) לית ליה לרבי מאיר מכלל לאו אתה שומע הן אע"ג דליכא אלא איסורא ואומר הר"ר י"ט דוקא באיסור חמור הוא דאית ליה לר"מ מכלל לאו אתה שומע הן כגון שתויי יין ופרועי ראש דבמיתה וכן נמי גבי (ד) שבועה שלא אוכל לך בפ"ב דנדרים (דף מו.) משמע דאית ליה משום דאיסור חמור הוא דחשיב בפרק בתרא דיומא (דף פו.) חייבי כריתות ולא תשא עמהן ולקמן בריש שבועת הדיינים לף לט.) נמי חמרינן גוז עוע כל העולם כשאמר הקב"ה לא תשא ברי וא"ת והלא בקדושין (שם) בעי רבי מאיר תנאי כפול בשבועה גבי אז

תנקה מאלתי וי"ל דהתם איכא ממונא דכתיב וכל טוב אדוניו בידו:

שבועת הפקרון. אשם בכסף שקלים. באשם מעילות

אביו ואמו שאינו חייב עד שיקללם בשם: יתיב רב כהנא וקתני יככה ה' (אלהים). וכן יככה אלהים זו היא האלה האמורה בתורה. א"ל רב יהודה כנה כלומר אל תאמר יככה אלהים אלא כד שנה יכהו אלהים. וכן האי קרא לא תקרא גם אל יתצך לנצח. אלא גם אל יתצהו לנצח: אל יכך יברכך וייטיב לך . ר' מאיר מחייב וחכמים ר מאיר מחייב וחכמים פוטרין. פירוש כך מפורש בירושלמי. אמר להם אל יככם אם תבואו ותעידוני יברככם מכלל שאם לא ב. ---תעידוני יקללכם. ר' מאיו מחייב וחכמים פוטרין. . ומקשינן והא ר' מאיר שומע הן. דתנן בקדושין ר' מאיר אומר כל תנאי יבני ראובן אינו תנאי. ופרקינן איפוך אימא ר' מאיר פוטר וחכמים מחייבין כו׳. ואסיקנא לענין איסורא כי הא. ייז בכאם אל אהל מועד מועד ימותו. כי האי גוונא מוער יכודונו. כי האי גוונא דהיא איסורא. א״ר מאיר מכלל לאו אתה שומע הן. אבל לענין ממונא כגון תנאי בני גד ובני ראובן לא אמר ושאני סוטה דאע"ג דאיסורא היא

(כגון) [כיון] דאית ביה ממונא דצריכה להפקיעה

כתובתה לא אמר מכלל

בלא תעשה מהו ללקות. חברייא אמרין אינו לוקה. א"ר יוסי משום דהוה ליה לאו שאין בו מעשה 5). גרסינן בכריתות [פרק] אמרו לו אכלת חלב (דף יבי) אמר אביי מודה ר' מאיר שאם [אמרו לו שנים יודע אתה בלא תעשה מהו ללקות. חברייא אמרין אינו לוקה. א"ר יוסי משום דהוה ליא ידעתי פטור דאין בעי אמר לא נתקנותי לעדות: תוספתא ג') המשביע נשים קטנים או קרובים ופסולין פטורין:
הדרן עלך שבועת העדות

שבועת הפקדון נוהגת באנשים ובנשים ברחוקים ובקרובים בכשרים ובפסולין בפני ב"ד ושלא בפני ב"ד מפי עצמו ומפי אחרים אינו חייב עד שיכפור בב"ד דברי ר' מאיר וחכמים אומרים בין זה וביז זה כיוז שכפר בו חייב. ב בין בודון השבועה בין בשגגת הקרבן. והוא דידע בפקדון דאיתיה גביה וכפר ביה. אבל אם שגג בפקדון (פטור) ומהו חייב על הזדון אשם בכסף שקלים: רב אחא ורב שמואל ורב יצחק בעא מיניהו רב כהנא

א) אולי מפרש רביטו דלא כפרש"י אלא תמ"ל דאף ר"מ מודה בזה ולאו רבנו לחודייהו מסיימי למלמייהו הכי: ב) עי חילופי גירסאיות ועי לעיל כא ע"א. בתוי"ט בפירקין במשנה יא בשם הרמב"ן.